

KORRALDUS

2. november 2021 nr 375

**Vabariigi Valitsuse 23. augusti 2021. a korralduse nr 305
„COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja
piirangud“ muutmine**

Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 28 lõike 2 punkti 3, lõike 5 punktide 1 ja 3 ning lõike 6 alusel ning arvestades sama paragrahvi lõiget 8:

1. Muuta Vabariigi Valitsuse 23. augusti 2021. a korraldust nr 305 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud“ järgmiselt:

1) sõnastada punkti 4 alapunkt 21 järgmiselt:

„21) kes on kuni 18-aastane (kaasa arvatud) isik, kui ta on teinud pärast Eestisse saabumist neljandal päeval SARS-CoV-2 RT-PCR testi, mille tulemus on negatiivne, ja kes võtab osa pärast nimetatud testi tulemuse teadaaamisest kuue päeva jooksul üldhariduskoolis, kutseõppeasutuses või huvikoolis läbiviidavast õppe- ja kasvatustegevusest või noorsootöös toimuvast tegevusest. Käesolevas alapunktis sätestatud eneseisolatsioonist vabastus kehtib ainult nimetatud tegevustes osalemiseks või nimetatud kohtade ja elukoha või püsiva viibimiskoha vahel liikumiseks. Käesolevas alapunktis sätestatud kohaldatakse ka isikule, kes saab 2021/2022. õppeaasta kestel 19-aastaseks.“;

2) sõnastada punkti 14 alapunkt 2 järgmiselt:

„2) ta on 12–18-aastane (kaasa arvatud), kes õpib üldhariduskoolis või kutseõppeasutuses, tal puuduvad haiguse tunnused ja ta võtab osa üksnes punkti 10 alapunktis 1 loetletud tegevustest või spordivõistlustest. Samuti kohaldatakse käesolevas alapunktis sätestatud isikule, kes saab 2021/2022. õppeaasta kestel 19-aastaseks;“.

2. Korraldus jõustub 3. novembril 2021. a.

3. Avaldada korraldus Riigi Teatajas ja veebilehel kriis.ee.

Korraldusega kehtestatakse inimeste elu ja tervise ning ülekaaluka avaliku huvi kaitseks, sealhulgas riigi toimepidevuse kaitseks vältimatult vajalikud COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 leviku tõkestamise meetmed ja piirangud.

Käesoleva korraldusega täpsustatakse 28. oktoobril 2021. a vastu võetud korraldusega nr 373 tehtud muudatusi seoses laste ja noorte osalemisega spordis, treenimisel, huvihariduses ja huvitegevuses ning nendega seotud spordivõistlustel, noorsootöös ja täienduskoolituses.

Alates 1. novembrist 2021. a kehtib regulatsioon, mille kohaselt kontrollitud tegevustes osalemiseks peab 12–18-aastane isik esitama SARS-CoV-2 viiruse vastu vaktsineerimist või COVID-19 haiguse läbipõdemist tõendava tõendi. Lisaks sellele on alaealistel võimalus osaleda kontrollitud tegevuses SARS-CoV-2 RT-PCR või antigeeni või apteegis tehtud testi alusel, mis peab olema negatiivne.

Kehtiva korralduse järgi on 12–18-aastastel isikutel tulenevalt asjaolust, et neid testitakse laiahaardeliselt koolides läbiviidava sõeltestimise käigus, õigus osaleda punkti 10 alapunktis 1 toodud tegevustes (sportimisel, treenimisel, huvihariduses, huvitegevuses, noorsootöös ning täiendõppes) ilma tõendit esitamata.

Käesoleva korraldusega laiendatakse punkti 14 alapunktis 2 kehtestatud erandit spordivõistlustele kui olulisele osale spordihuviharidusest. Teiseks täpsustatakse erandi vanuselist määratlust. Sõeltestimise käigus testitakse ka juba 18-aastseid ning neid, kes on saanud või saavad käesoleval õppeaastal 19-aastaseks. Seega on võrdse kohtlemise perspektiivist oluline hõlmata ka viimati nimetatud vanuses õpilased punkti 14 alapunktis 2 sätestatud erandiga. Seetõttu lisatakse punkti sõnad „kaasa arvatud“.

Samuti täiendatakse sõnadega „kaasa arvatud“ punkti 4 alapunkti 21 vanuselist määratlust. Praegust sõnastust „kuni 18-aastane“ tuleks tõlgendada selliselt, et 18-aastased ei ole punktis antud regulatsiooniga hõlmatud. Samas sätte mõte on olnud hõlmata ka 18-aastased, kes osalevad õppetöös.

Eesti Vabariigi põhiseaduse (edaspidi *põhiseadus*) § 28 lõige 1 sätestab igäühe õiguse tervise kaitsele. Praegusel juhul on põhiõiguse kaitsealas erinevad väärtused. Esiteks on kaitsealas inimeste õigus nende tervise kaitsele seeläbi, et riik teeb kõik võimaliku, et takistada viiruse levikut. Samuti on kaitsealas avalik huvi, et viiruse levik ja inimeste massiline haigestumine ning tervishoiusüsteemi ülekoormus ei suureneks. Olukorras, kus teiste inimestega kokkupuutel on suur oht viiruse levikuks, lasub riigil kohustus viia nakkusoht miinimumini, sealhulgas võib selle eesmärgi saavutamiseks sobival viisil piirata isikute kokkupuutumise võimalusi.

Põhiseadus näeb ette teised õigused ja vabadused, mille tagamine on samuti riigi kohustus. Põhiseaduses nimetatud õigusi ja vabadusi on riigil lubatud legitiimsel eesmärgil piirata, arvestades õiguse ja vabaduse olemust ning põhiseaduse enda tingimusi. Näiteks on põhiseaduse § 34 kohaselt igäühel, kes viibib seaduslikult Eestis, õigus vabalt liikuda ja elukohta valida.

Õigust vabalt liikuda on lubatud seaduses sätestatud juhtudel ja korras piirata muu hulgas teiste inimeste õiguste ja vabaduste kaitseks ning nakkushaiguse leviku tõkestamiseks. Põhiseadus kaitseb ettevõtlust, vaba eneseteostust, kogunemist, haridust jne, kuid võimaldab seada piiranguid, millel on õigustatud eesmärk, ning kui need on vajalikud ja õiglased. Korraldusega kaitstakse inimeste elu ja tervist ning riigi toimepidevust ja arstiabi kättesaadavust ning seda ei ole võimalik saavutada ilma korralduses nimetatud piiranguteta.

COVID-19 haigust põhjustava viiruse leviku tõkestamiseks on õigustatud kohaldada teatud piiranguid. Õigusi ja vabadusi piirates tuleb leida õiglane tasakaal piirangu eesmärgi ning piirangu ulatuse ja mõju vahel. Seejuures tuleb arvestada, milline on inimeste võimalus pikemas perspektiivis realiseerida oma teisi põhiõigusi, näiteks õigust vabalt liikuda ja tegeleda ettevõtlusega, kui Eestis ei saada COVID-19 haigust põhjustavat viirust kontrolli alla ning tervishoiuasutused ja -töötajad on ülekoormatud. Viiruse tõkestamiseks vajalikke proportsionaalseid piiranguid õigustavad eelnimetatud kaalukad eesmärgid.

Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse (edaspidi *NETS*) § 28 lõigete 2, 5 ja 6 alusel ning arvestades lõiget 8 võib Vabariigi Valitsus kehtestada nakkushaiguse tõrjeks vajalikke abinõusid siis, kui nakkushaiguste epideemilise leviku tõkestamiseks rakendatavate meetmete ja piirangute kohaldamisega kaasneb oluline mõju ühiskonnale või majandusele. Selleks lähtutakse üldjuhul järgmisest eeltingimusest: tegemist on eriti ohtliku nakkushaiguse või uudse ohtliku nakkushaigusega; Vabariigi Valitsus on Terviseametilt saanud epidemioloogiliste, laboratoorsete ja

kliiniliste andmete alusel teabe ja soovitusel abinõu (kohustus või piirang) kohta; abinõu on viiruse leviku tõkestamiseks vältimatult vajalik ehk see peab olema proportsionaalne ja otstarbekas nõue; abinõu on ajutine ehk ajaliselt piiritletud ning toob kaasa olulise ühiskondliku või majandusliku mõju.

Vabariigi Valitsuse 23. augusti 2021. a korraldusega nr 305 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud“ (edaspidi *korraldus nr 305*) on koroonaviiruse SARS-CoV-2 põhjustatava COVID-19 haiguse leviku ennetamiseks ja tõkestamiseks kehtestatud liikumisvabaduse piirangud ja meetmed, mille eesmärk on vähendada inimestevahelisi kontakte ning takistada viiruse levikut.

Korralduses piirangute kehtestamise lähtekohaks on, et SARS-CoV-2 põhjustatav COVID-19 on nakkushaigus, mis levib inimeselt inimesele piisknakkusena, peamiselt lähikontaktil nakkusohtliku inimesega. Viirust on võimalik saada nakatunud inimesega lähikontaktis olles, hingates sisse viiruse osakesi¹, või saastunud pindade ning näiteks saastunud käte kaudu.

Viirus levib paremini halvasti ventileeritud ja suure inimeste hulgaga siseruumides, kus inimesed viibivad pikka aega. Samuti on SARS-CoV-2 viirusega nakatumise oht õues, kus viibitakse paljude inimestega lähedases kontaktis.

Eesti koroonaviiruse leviku riskitase on jätkuvalt väga kõrge ning haigestumus on kasvutrendis. 1. novembri hommikuse seisuga on haiglas 571 koroonaviirusega nakatunud patsienti. Neist 410 vajab haiglaravi raskeloomulise COVID-19 tõttu, nendest omakorda 285 ehk 70% on vaksineerimata ja 125 ehk 30% on lõpetatud vaksineerimiskuuriga.

Põhiseaduse § 11 kohaselt tohib õigusi ja vabadusi piirata ainult kooskõlas põhiseadusega. Need piirangud peavad olema demokraatlikus ühiskonnas vajalikud ega tohi moonutada piiratavate õiguste ja vabaduste olemust. Proportsionaalsuse põhimõtte tuleneb põhiseaduse § 11 teisest lausest, mille kohaselt peavad õiguste ja vabaduste piirangud olema demokraatlikus ühiskonnas vajalikud. Praegusel juhul on piirangute ja meetmete kehtestamine avalikes huvides ja need seatakse üle riigi. Põhiseaduse § 31 kohaselt on Eesti kodanikel õigus tegelda ettevõtlusega ning koonduda tulundusühingutesse ja -liitudesse. Seadus võib sätestada selle õiguse kasutamise tingimused ja korra. Ettevõtlusvabaduse kui vabadusõiguse kaitseala on riivatud, kui avalik võim mõjutab seda vabadust ebasoodsalt.

Põhiseaduse § 31 teine lause annab seadusandjale volituse ettevõtlusvabadusõiguse piiramiseks nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadusega. Ettevõtlusvabaduse piiramiseks piisab igast mõistlikust põhjusest. See põhjus peab johtuma avalikust huvist või teiste isikute õiguste ja vabaduste kaitse vajadusest, olema kaalukas ja enesestmõistetavalt õiguspärane. Arvestades, et selle vabaduse piiramiseks on alus seaduses ning legitiimne ja põhjendatud olukord, mis tuleneb avalikust huvist ning teiste isikute õiguste ja vabaduste kaitse vajadusest, on korralduses sätestatud piirangute ja meetmete kehtestamine õiguspärane.

Korralduses kehtestatud piirangute ja meetmete eesmärk on piirata koroonaviiruse levikut, viirusega nakatumist ja raskelt haigestumist, vältida meditsiinisüsteemi ülekoormust ning kindlustada riigi oluliste funktsioonide toimepidevus. Korralduses sätestatud piiranguid ja meetmeid on põhjalikult kaalutud ning otsustatud on nende kasuks, mis on praeguse haiguse leviku kontekstis olemasoleva teabe alusel alternatiivsetest variantidest tõhusamad. Samuti on hinnatud, et kõnealused piirangud ja meetmed oleksid õiglased ja proportsionaalsed erinevate põhiõiguste ja -vabaduste koostoimes (nt

---

¹ <https://www.who.int/news-room/q-a-detail/coronavirus-disease-covid-19-how-is-it-transmitted>

põhiseaduse §-d 12, 16, 19, 28, 31, 34, 37, 40, 47). See tähendab, et piirangud ja meetmed mõjutavad kogumis kõiki isikuid avaliku huvi (inimeste elu ja tervise kaitse, riigi toimepidevus) eesmärgil.

Toimepidevus on seotud riskiga, kus suure hulga inimeste, näiteks arstid, politseinikud ja päästjad, sotsiaaltöötajad, kohtunikud, õpetajad, riigiametnikud või Riigikogu liikmed, haigestumisel on tuntav mõju avalike teenuste kättesaadavusele ja riigi õiguskorrale. Piiranguid ja meetmeid luues kaalutakse iga valdkonna puhul, milline on õiglane tasakaal elu, tervise ja riigi toimepidevuse kaitse ning piiratava õiguse ja vabaduse vahel.

Põhjendused meetmete ja piirangute kehtestamise kohta on esitatud korralduses ja seletuskirjas.

Korralduses kehtestatud nõuete üle teeb NETS § 44 lõike 1 alusel järelevalvet Terviseamet. Kui viiruse leviku tõkestamise meetet nõuetekohaselt ei täideta, rakendatakse korrakaitseaduse § 28 lõikes 2 või 3 nimetatud haldussunnivahendeid. Sunniraha maksimaalne suurus on 9600 eurot. Sunniraha, mille eesmärk on kohustada korralduses kehtestatud nõudeid, meetmeid ja piiranguid järgima ning tõkestada viiruse levikut, võib määrata korduvalt.

Korraldust saab vaidlustada, esitades haldusmenetluse seaduses ette nähtud korras Vabariigi Valitsusele vaide 30 päeva jooksul, arvates päevast, millal korraldusest teada saadi või oleks pidanud teada saama. Samuti saab korraldust vaidlustada, esitades halduskohtule kaebuse halduskohtumenetluse seadustikus ette nähtud korras 30 päeva jooksul, arvates korralduse teatavaks tegemisest.

Korralduse seletuskirjaga on võimalik tutvuda veebilehel kriis.ee.

Jaak Aab
Riigihalduse minister peaministri ülesannetes

Aivar Rahno
Riigikantselei istungiosakonna juhataja
riigisekretäri ülesannetes